

Земля і люди

ЧИМ ВИКЛИКАНО НИНІШНЮ РАДИКАЛЬНУ РЕФОРМУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА?

Протягом останніх п'яти років продовжує скорочуватись виробництво сільгосппродукції. Через нестачу вітчизняної сировини підприємства харчової і переробної промисловості зменшили виробництво цукру, олії, спирту, борошна, м'ясних та молочних продуктів. Потужності підприємств з виробництва масла використовуються на третину, продукції з незбираного молока – на 12 відсотків, м'яса – на 30, ковбасних виробів – на 25 відсотків. Протягом останнього десятиліття наші сільськогосподарські підприємства і господарства працювали збитково. Тому, продовжуючи земельну реформу, розпочату ще в 1992 році, передбачається створення господарських формувань ринкового типу, які базуються на приватній власності на майно і землю, сільськогосподарській кооперації та аграрній інтеграції. Для цього планується прискорити впровадження у виробництво новітніх технологічних процесів у м'яс-

ХТО БЕЗПОСЕРЕДНЬО ЗДІЙСНЮЄ РЕОРГАНІЗАЦІЮ В ГОСПОДАРСТВІ?

На період реорганізації в КСП створюється спеціальна комісія. До неї входять колишній голова КСП, всі головні спеціалісти, представники основних виробничих структур і пенсіонери. За бажанням членів КСП до цієї комісії можуть увійти й працівники місцевих рад.

враховують трудовий внесок кожного члена КСП. Цей внесок визначається пропорційно до стажу роботи та отримуваної заробітної плати. Тобто чим більший стаж роботи й заробітна плата, тим більшим буде розмір майнового паю. Тому у пенсіонерів, які більшу частину життя пропрацювали в господарстві, майнові паї більші. Так що хвилюватися нічого: їхні майнові паї та земельні частки прийматимуться першочергово.

даючи свою земельну частку (пай) до складу земельної ділянки створюваного підприємства, ви повинні укласти договір про рентні платежі. Згідно з договором на певний час ви відмовляєтеся від виділення своєї земельної частки в натурі, а за це підприємство зобов'язується виплачувати вам рентні платежі (грошима, продукцією, послугами). Всі інші права щодо використання вашої земельної частки залишаються за вами без обмежень.

Реформа АПК: що, як, коли?

Колективна власність стає приватною

У нашому районі йде реформування аграрного сектора економіки, тож закономірно, що в людей виникає чимало запитань. На частину з них ми попросили відповісти начальника райсільгоспуправління М.В.МАСТІЯ, начальника райвідділу земельних ресурсів РДА Ю.В.ПАЛІЯ та головного спеціаліста по питаннях реструктуризації АПК М.П.ТАРАСЮКА.

ЯКЩО ПЕНСІОНЕРИ БАЖАЮТЬ ВВІЙТИ В НОВЕ ПІДПРИЄМСТВО, – НАСКІЛЬКИ ЦЕ ГАРАНТОВАНО?

Кожний організатор кооперативу, товариства, фермерського господарства чи сільгосппідприємства зацікавлений, щоб у його підприємстві було якомога більше землі та майна. Як ми знаємо, у пенсіонерів найбільші майнові паї. Без паїв та земельних часток пенсіонерів лідери, які взялися створювати кооперативи й підприємства, не зможуть одержати необхідну для нормальної роботи "основну базу", тобто засоби виробництва та земельні площі.

ний, молочний, цукровий, олійно-жировий галузях, щоб збільшити вихід готової продукції з одиниці сировини.

ЧИМ НИНІШНЯ РЕОРГАНІЗАЦІЯ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ПОПЕРЕДНІХ РЕФОРМ?

Різниця полягає у формі власності на землю. Раніше земля була у власності держави, а колгосп мав дозвіл на користування нею. Далі, зі створенням КСП, земля перейшла у колективну власність господарств. Згодом у КСП пройшло паювання земель, яке передбачало визначення розміру й вартості земельної частки на кожного члена господарства. Всі ці люди стали співвласниками землі.

Проте перетворення колгоспів у КСП, як і попередні реформування, проводилося "згорі" під контролем державних організацій і не враховувало ні місцевих та економічних особливостей регіонів, ні думку людей, а тому до суттєвих змін не призвело. Не змінилися схема управління й характер трудових відносин; сільські трударі не відчули себе справжніми господарями.

Сьогодні вони самі мають вирішувати, яку форму господарювання обрати: товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, командитне товариство, закрите акціонерне товариство, сільськогосподарський кооператив чи селянське (фермерське) господарство. Можна й взагалі, взявши землю і майно, працювати самостійно, як фермер. Тобто, з'явилася можливість стати справжнім власником, працювати для себе і на себе.

ХТО МАЄ ПРАВО НА МАЙНОВИЙ ПАЙ?

Право на майновий пай мають всі члени КСП, у тому числі й пенсіонери та тимчасово відсутні члени господарства. Список осіб, що мають право на майновий пай, затверджується рішенням загальних зборів членів КСП.

Право на майновий пай виникає згідно з законодавством після того, як ви стали членом конкретного господарства.

ЧИ МОЖНА ОТРИМАТИ МАЙНОВИЙ ПАЙ ГРОШИМА АБО ПРС... /КЦІЄЮ?

При виході з КСП ви маєте право на отримання в натурі свого майнового паю. Проте треба розуміти, що майновий пай - це право на частку всього майна КСП, а не найбільш ліквідної його частини (тобто того майна, яке легко реалізувати). Це означає, що ваша частка майна є і в зерні, і, наприклад, у недобудованому приміщенні. Тому, якщо порядок виділення майнового паю не визначений статутом КСП, а вас не задовольняє запропоноване голову чи правлінням господарства майно, це питання можна вирішити на загальних зборах членів КСП або в судовому порядку.

ЧОМУ СУМИ МАЙНОВИХ ПАЙВ НЕ У ВСІХ ОДНАКОВІ?

Закономірно: хто довше працював у господарстві (приміром, пенсіонери), у того й майновий пай буде більшим. Адже внесок таких трудівників значиміший.

Існують різні методи розрахунку майнового паю, але всі вони першочергово

ЩО БУДЕ З МАЙНОВИМИ ПАЯМИ ПРИ ВХОДЖЕННІ ЇХ ВЛАСНИКІВ У НОВЕ ПІДПРИЄМСТВО, КООПЕРАТИВ?

За рахунок майнового паю буде сформовано майно підприємства- правонаступника, а ви матимете частку в статутному фонді підприємства, асоційованим членом якого ви стали. Розмір цієї частки має зазначатись в установчому договорі, який ви підпишете під час заснування підприємства.

З цього моменту, пропорційно вашій частці у статутному фонді, ви зможете отримувати виплати (дивіденди) у разі прибутковості підприємства й отримати частку майна при виході з нього. Своєю часткою майна в статутному фонді ви можете розпоряджатися й інакше, враховуючи при цьому положення статуту вашого підприємства. Вносячи у нове підприємство майновий пай, ви замість нього отримуєте певну частку у самому статутному фонді підприємства. Це, зокрема, дозволить вам у разі виходу з підприємства отримати вартість цієї частки грошима або майном. Частка у статутному фонді - це МАЙНОВЕ ПРАВО, яке в разі вашої смерті перейде спадкоємцям. При бажанні можна продати, подарувати чи обміняти цю частку.

Передбачити це слід вже сьогодні. Тому уважно ознайомтеся з формою підприємства та положеннями його статуту.

ЯК ПРАЦЮВАТИМЕ ЗЕМЕЛЬНИЙ ПАЙ У НОВІЙ СТРУКТУРІ?

Право на земельну частку залишається за вами. Пере-

тому керівники новостворених структур дуже зацікавлені, щоб залучити до себе якомога більше пенсіонерів. Ще один плюс на користь пенсіонерів: у них немає заборгованості по зарплаті. Тобто у правонаступника-кооперативу менше буде боргів.

ЯКЩО ЛЮДИНА ВИХОДИТЬ З КСП, НА ЯКЕ КОНКРЕТНО МАЙНО ВОНА МОЖЕ ПРЕТЕНДУВАТИ?

Для того, щоб вирішити, яке саме майно одержує людина при виході з господарства, проводиться узгодження заявок. При цьому повинні враховуватись інтереси всіх учасників узгодження: і тих, хто виходить, і тих, хто залишається працювати в КСП. Крім того, як уже зазначалося, треба врахувати, що майновий пай - це частка у всьому майні господарства: у спорудах, будівлях, техніці тощо. Якщо кожний захоче одержати на всю суму паю лише трактори або корову, то це буде не зовсім справедливо. На всіх членів господарства корів не вистачить. Можуть розпочатися суперечки і конфлікти, які ні до чого хорошого не призведуть. Як правило, при виході людина може одержати майно пропорційно виробничій структурі господарства.

